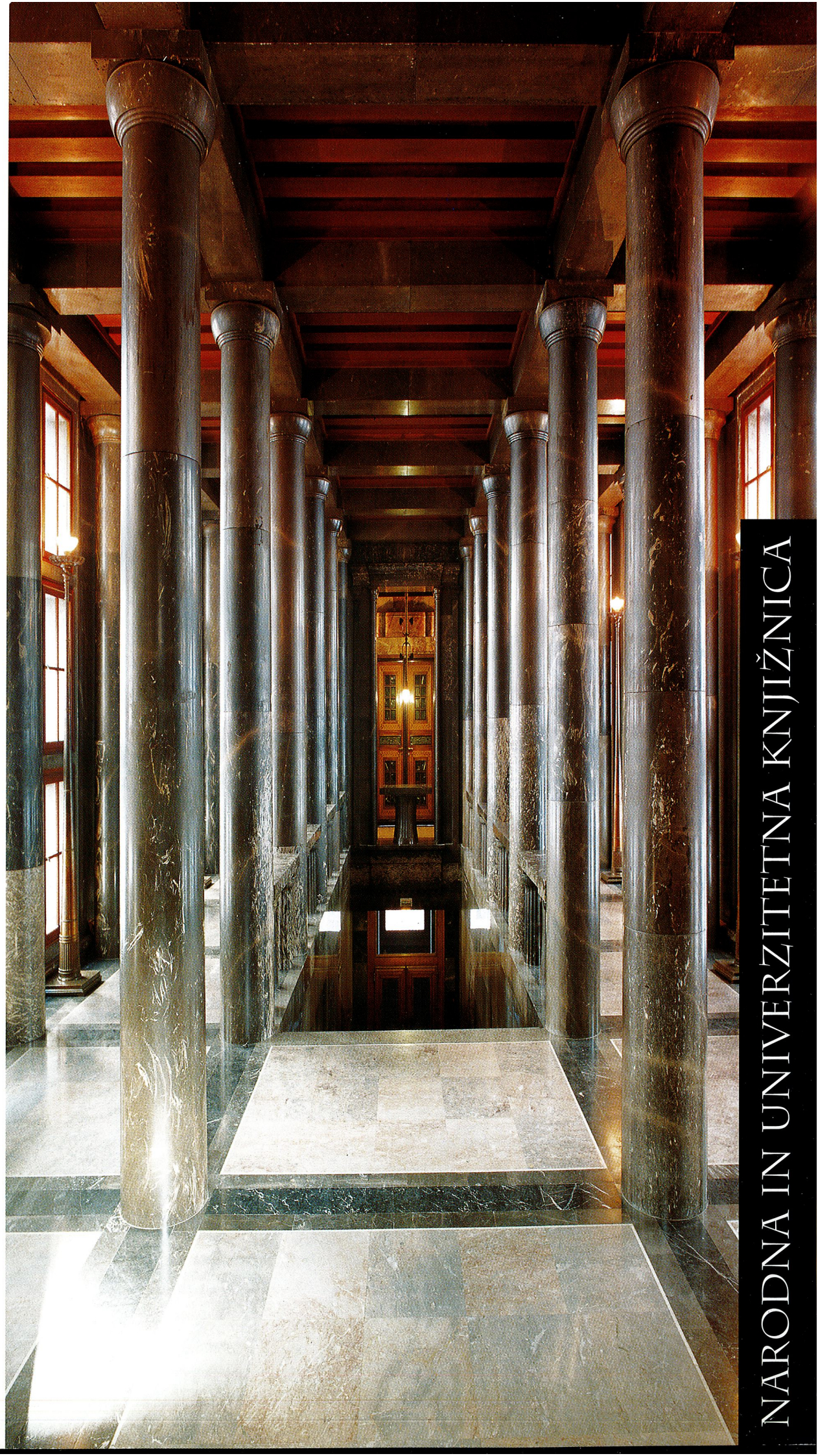

LJUBLJANA

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

7/8

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

julij - avgust 2003

Knjižničarske novice 13(2003)7/8
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
Telefon: (01) 2001 172, 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*
Odgovorna urednica: *Helena Drewry*
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*
Tisk: Tiskarna Littera picta, d.o.o.

Naklada: 630 izvodov. Letno naročnino, naročila in odpovedi pošiljajte pisno na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: helena.drewry@nuk.uni-lj.si; jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.

IZOBRAŽEVANJE

EVROPSKO RAČUNALNIŠKO SPRIČEVALO

**Le zakaj bi ga potrebovali
knjižničarji ?**

Izredno hiter razvoj informacijske tehnologije in s tem tudi spremembe v knjižničarski stroki narekujejo najprej izobraževanje zaposlenih, da bodo po eni strani kos zahtevam uporabnikov. Po drugi strani pa novi mediji, ki pridobivajo na veljavi tudi v knjižnici, zahtevajo še bolj specializirana znanja za obdelavo gradiva. V letnem planu izobraževanja smo v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto skušali zajeti tečaje, ki jih ponuja IZUM in NUK iz specialnih knjižničarskih znanj, pri različnih ponudnikih izobraževanj pa smo iskali dodatno ponudbo izobraževanj predvsem dela in rokovanja s PC računalniki. Razvoj COBISS-a iz COBISS-a 2 v COBISS-3, ki menja platformo knjižničarskega avtomatiziranega dela s terminali s PC-ji, zahteva po eni strani izobraževanja, ki so vezena na razvoj programa COBISS 3 (nabava, medbibliotečna izposoja) po drugi pa tudi čisto splošna znanja za rokovanje s PC-ji. Prav tako PC računalniki, ki so namenjeni uporabnikom, zahtevajo znanja vsaj na povprečnem nivoju znanja uporabnikov, ki seveda pričakujejo inštrukcije in pomoč pri rokovanju tako s PC-ji kot pri uporabi programov (Word, Excel, internetnih brskalnikov,), pripomočkov kot je skener, iskalnih orodij itd...Čedalje več uporabnikov

pa želi namesto terminala za iskanja gradivo uporabljati PC, kjer je OPAC veliko bolj prijazno zasnovan, hkrati pa so bolj navajeni dela z miško kot s tipkovnico, kjer je potrebno poznati določene ukaze in funkcijske tipke. Če jih hočemo seveda funkcionalno računalniško opismenjevati za uporabo računalniškega kataloga in knjižnice, pa ta znanja najprej potrebujemo sami, kar nazadnje pomeni, da so vsi segmenti dela in s tem vsi zaposleni soočeni z zahtevami po poznavanju in rokovanjem s PC-ji.

Ker je preteklo leto ena izmed kolegic opravila ECDL šolo v okviru IZUM-a in dokazala, kako uporabna pri vsakdanjem delu so znanja, ki jih je pridobila, se nam je zdelo smiselno, da v program uvrstimo za vodje oddelkov opravljanje ECDL šole, ki je s pridobitvijo »Evropskega računalniškega spričevala- ECDL« mednarodno priznana licenca.

Evropsko računalniško spričevalo je v večini evropskih držav že splošno priznan dokument, ki potrjuje, da je tisti, ki ga je osvojil sposoben rokovati z računalnikom in njegovimi programi: urejevalnikom besedil (WORD), preglednicami (EXCEL), elektronsko pošto (e-mail) in internetom, delo s podatkovnimi bazami (ACCESS), delo s predstavitvenimi programi (POWERPOINT), za uporabo z računalnika in upravljanje datotek program Raziskovalec ter splošno teorijo osnovni koncepti informacijske tehnologije. Program obsega torej 7 izpitov, ki so lahko razdeljeni na dve stopnji ECDL START (4) in nadaljevani (3), vsi opravljeni izpiti pa so pogoj za pridobitev spričevala. Spričevalo je dokument, s katerim so vzpostavljena mednarodna merila splošnega znanja za uporabo računalnika v vseh poklicih, razen seveda računalniških. Kriteriji za opravljene izpite so zelo strogi, doseči je potrebno 80% točk pri vsakem

izpitu, izjema je, le prvi modul teorije, kje zadostuje 60%. Prav to, da je po izobraževanje potrebno opraviti zahteven preizkus znanja, je garancija, da je osvojeno določeno znanje, ki ga sistem potrdil o udeležbi na ostalih tečajih ne jamči, saj udeležencu tečaja ni potrebno aktivno dokazati znanja, ki ga je osvojil, pri delu pa ga uporablja po lastni potrebi in presoji.

V Sloveniji deluje že kar nekaj izpitnih centrov ECDL. Knjižničarji so se prvič srečali z ECDL-jem v okviru IZUM-a, ki je poskusno izpeljal eno šolo v celoti. Udeleženci so naporno usposabljanje in peklenski tempo osvajanja znanja in izpitne strese dobro preživeli in kmalu pozabili prestano grozo, ko so s pridom začeli uporabljati znanje. Navdušenje se je hitro razneslo med ostale, a IZUM je sklenil, da se bo ukvarjal s tem izobraževanjem samo dodatno, v okviru možnosti in dogovori s samimi predavatelji.

Razlogi za opravljanje ECDL šole v knjižničarstvu :

- Pomanjkanje znanja knjižničarjev za delo s PC, ki ga zdaj zahtevajo že vsi segmenti strokovnega dela, v roku nekaj let pa se predvideva popoln **prehod na delo s PC namesto s terminali**. Kot zadnji segment oziroma modul, kjer bo uveden COBISS 3 bo obdelava gradiva. Ker predvidevamo, da mora knjižnica uvesti prehod postopoma, če noče naleteti na večje težave pri delu, je treba slediti uvajanju vsakega segmenta COBISS 3, ki ga uvaja IZUM in hkrati pripravljati ter usposabljanje za delo s PC- ji čim večje število zaposlenih. Izobraževanje pa je danes vse dražje in dražje, zato knjižnica ne bo v stanju naenkrat usposabljanje vse zaposlene.

- Vodje oddelkov se srečujejo z zelo različnimi opravili, kjer jim je lahko v bistveno pomoč poznavanje določenih programov: **Word** za pisno komunikacijo med zaposlenimi in z javnostjo: pisanje poročil, mnenj, planov, načrtov, ocenjevanja dela zaposlenih, dopisov, prošenj, obvestil uporabnikom, odgovorom uporabnikom, člankov itd...**Excel** za pripravo preglednic, diagramov, grafov pri izdelavi poročila, finančnih konstrukcij projektov, preračunov, formul, abecednih in številskih razvrstitev, izdelave seznamov (na primer izdelava abecednih registrov za Kažipot, kako je urejeno in postavljeno gradivo, UDK postavitev itd...) **Access** je pripomoček za ustvarjanje podatkovnih baz in njihovo obdelavo ter prikazovanje. **PowerPoint** je nepogrešljiv za predstavitev bodisi skupinam pri organiziranih ogledih knjižnice, predavanjih staršem, šolskim knjižničarjem, pri svetovalnem delu, sestankih, pri referatih na strokovnih posvetovanjih, oblikovanju domačih strani itd... **Internet in e-pošta** je danes nujnost, saj poteka preko e-maila tako notranja komunikacija v zavodu kot tudi navzven. Preko e-maila se obvešča o prireditvah, sestankih, razpisih, komunicira z drugimi knjižnicami, uporabniki, ustanoviteljem, pogodbenimi partnerji, mediji, Ministrstvom za kulturo itd...Predvsem zaradi nepoznavanja tvorbe imenikov v adresarjih in e-samoukov, smo bili pred kratkim priča pravi mali vojni med knjižničarji, saj zaradi Nuk-ove e-politike, vsaka »zasebna« prijava na

seminar po možnosti s komentarjem, obkroži celo slovensko knjižničarsko srenjo in po nepotrebnem polni e-nabiralnike vseh srečnežev na NUK-ovi listi. E-pošta je dosti več kot klikanje na tipko pošlji. **Program raziskovalec** je tisti, brez katerega si ne moremo več predstavljati reda na naših PC-jih. Med vsemi stotinami dokumenti, ki ji produciramo na PC-jih, je težko odkriti pravega, če jih sistematično ne »pospraviš« v mape, pametno poimenuješ, pa tudi zbrišeš ali arhiviraš. **Osnovni koncepti informacijske tehnologije** pa dodajo piko na i, da vemo vsaj približno, kaj se dogaja tudi v »škattlah« hardwarea, na katerih delamo vsak dan, komunikacijah, ki so nam trenutno na razpolago, katere so v razvoju, kateri mediji so na pohodu in kaj omogočajo, kako zavarovati podatke, o virusih itd...Precej je tudi praktičnih zadev, ki so še kako pomembne pri delu s PC-jem, če nočemo klicati serviserja že samo zaradi tega, ker ni vključen zaslon, ali pa zaradi nastavitve privzetega printerja in izgubljanja časa z izumljanjem tople vode.

- E-poslovanje na marsikaterem področju zahteva manj stroškov, je hitrejše, in učinkovitejše. V časniku Delu je bilo zaslediti, da je javna uprava napovedala, da bo v prihodnosti ECDL spričevalo pogoj za zaposlovanje javnih uslužbencev.

Ponudnika za izvajanje ECDL tečajev in izpitov: www.microterm.si; www.isa-it.si, itd. Več informacij o izpitnih centrih dobite na naslovu <http://www2.isa-it.si/ecdl>. Prednost Microteama je v tem, »da pride tudi na

dom« oziroma izvede izobraževanje v vašem kraju s svojo računalniško opremo. Prilagodite lahko tudi termine in ure izvajanja seminarjev.

Andreja Pleničar,
Knjižnica Mirana Jarca
Novo mesto

SPLOŠNE KNJIŽNICE

OB DESETLETNICI SODELOVANJA MED NOVOMEŠKO IN KARLOVŠKO KNJIŽNICO

Dnevi neusmiljeno tečejo, kaj dnevi, celo meseci. Ravno kar je bila pomlad, a že smo sredi poletja.

In kaj je že bilo ob koncu aprila?

Slavnostno kot zmeraj smo počastili 23. april, slovenski in mednarodni dan knjige.

Počastili smo ga s prireditvijo in praznovanjem desete obletnice sodelovanja naše »hiše«, Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto z Gradsko knjižnico »Ivan Goran Kovačić« v Karlovcu. Ob tej priložnosti smo izdali tudi publikacijo Slovenska knjiga na Hrvaškem, ki skozi besedo in sliko oriše našo skupno pot.

In kaj se je pravzaprav dogajalo 24. aprila v Novem mestu?

Dopoldne so nas obiskali župan Karlovca mag. Božo Joha, podžupan Karlovca prof. Martin Šimunič, predsednica Mestnega sveta Karlovca mag. Anika Mamič, predstavnica Ministrstva za kulturo Republike Hrvaške ga. Ankica Janković,

ravnateljica Gradske knjižnice »Ivan Goran Kovačić« prof. Nada Eleta, znani publicist iz Karlovca dr. Danko Plevnik in predstavniki slovenskih društev iz Zagreba, Splita in Karlovca.

Po ogledu knjižnice so se gostje skupaj z direktorico Knjižnice Mirana Jarca Andrejo Pleničar odpravili na sprejem k županu Mestne občine Novo mesto, mag. Boštjanu Kovačiču.

V popoldanskih uricah, po kosilu, pa smo goste seznanili s kulturnimi znamenitostmi Novega mesta, z veseljem so si ogledali zbirke Dolenjskega muzeja, knjižnico Frančiškanskega samostana, znameniti Kapitelj in njegovo multivizijo.

Zvečer se je v Narodnem domu, enem od najstarejših narodnih domov na Slovenskem, odvijala glavna slovesnost, bila je to slovesnost, ki je združevala več pomembnih dogodkov. Prvi del večera smo posvetili deseti obletnici sodelovanja med Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto in Mestno knjižnico »Ivan Goran Kovačić« iz Karlovca, osrednjo knjižnico Slovencev na Hrvaškem, v drugem delu večera pa smo predstavili roman Kalipso, pisateljice in publicistke Vesne Milek. Za glasbeno obogatitev večera sta poskrbeli učenki Glasbene šole Marjana Kozine, Aleksandra Pavlič in Špela Premelč.

Tega dne smo predstavili tudi publikacijo, ki jo je izdala Knjižnica Mirana Jarca. To je publikacija Slovenska knjiga na Hrvaškem (1993-200) = Slovenska knjiga u Hrvatskoj (1993-2003), ki sva jo uredili skupaj s kolegico bibliotekarko Darjo Peperko Golob.

Knjižica Slovenska knjiga na Hrvaškem prinaša številne zanimive prispevke, v katerih smo se poskušali spomniti začetkov našega sodelovanja, jih kronološko umestiti in bolj podrobno osvetliti. V njej je izredno

dragocen članek dr. Silve Novljan, svetovalke za splošne knjižnice v Državni matični službi za knjižničarstvo v NUK-u. Naslov njenega članka je Povezava za kvaliteto bivanja in delovanja, govori pa o skrbi slovenskih knjižnic za bralne in informacijske potrebe Slovencev zunaj meja matičnega naroda ter nakazuje možne poti razvoja in nadaljnega plodovitejšega sodelovanja. V knjigi je tudi izbor dokumentarnega in slikovnega gradiva iz arhivov obeh knjižnic.

Drugi del večera pa nam je približal knjižni prvenec publicistke, avtorice odmevnih intervjujev, pisateljice Vesne Milek. Gre za roman Kalipso, ki je leta 2002 izšel pri Študentski založbi in ki je doživel že nekaj promocij na Slovenskem.

V zanimivem pogovoru s pisateljico smo odkrili nekaj tančic in skrivnosti o njenem literarnem ustvarjanju.

Večer, namenjen knjigi, branju, podoživljanju prebranega se je smiselno sklenil, z željo po novi knjigi, novih doživetjih, po nadaljnjih, še bolj intenzivnih stikih z Gradsko knjižnico »Ivan Goran Kovačić« iz Karlovca.

Jadranka Matić-Zupančič,
Knjižnica Mirana Jarca
Novo mesto

SPECIALNE KNJIŽNICE

5. DNEVI SPECIALNIH KNJIŽNIC HRVAŠKEM

Opatija, 10 in 11. april 2003

Cilj seminarja

Sekcija za specialne knjižnice HKD in Narodna in univerzitetna knjižnica Zagreb sta že petič organizirali seminar specialnih knjižnic Hrvaške z mednarodnim sodelovanjem. Na podlagi lanske teme, z naslovom »Viri in uporaba znanja v specialnih knjižnicah«, so za letošnje srečanje izbrali Edukacijo knjižničnega osebja in uporabnikov. Namreč, znanstvene in ostale specialne knjižnice na Hrvaškem, danes že omogočajo dostop do velikega števila relevantnih virov znanstvenih informacij, vendar njihova uporabnost ni na pričakovanem nivoju. Zato so organizirali omenjene dneve z namenom, da spoznajo, kaj sami počnejo na tem področju in da slišijo izkušnje kolegov iz Finske, Italije in Slovenije.

Na posvetovanju so svoje prispevke predstavili:

- Kaisa Sinikaiva (Finska, Helsinki) - vabljen predavatelj: User education at Finnish University Libraries,
- Dubravka Stančin-Rošić: Stalno strokovno izpopolnjevanje knjižničarjev – položaj in perspektive,
- Marija Ivakić: Izobraževanje uporabnikov za družbo znanja,
- Blaženka Peradenić-Kotur: Edukacija uporabnikov v knjižnicah državne uprave,
- Irena Pilaš: Permanentna edukacija knjižničarjev za področje službenih publikacij in informacijskih virov državnih organov,

- Giulia Corvino (Italy, University "La Sapienza") - vabljen predavatelj: Italian experiences in librarian education,
- Violetta Bottazzo (Slovenija) - vabljen predavatelj. Upravljanje z znanjem: nova modrost ali trenutni trend,
- Karen Viković: Edukacija ciljnih uporabnikov – strateško usmerjanje Plivine Informacijske podpore,
- Grozdana Sirotić: Osrednja biološka knjižnica v službi edukacije uporabnika,
- Marijana Mišetić: Vrednost izobrazbe na primeru Knjižnica Filozofske fakultete v Zagrebu,
- Lea Lazzarich: Kontinuirana edukacija informacijskih ekspertov (ali lahko dobite delo?).

V okviru posvetovanja sta bili organizirani delavnica: Maja Batinica. Web Voyage: izkušnje pri delu z integriranimi knjižničnimi sistemi, Voyager, Crolist ali ? in okrogla miza "Uporaba znanja za napredek": Predstavniki PLIVA-e, INA-e, Saponije, Muzeja za umetnost in obrt ter Gospodarske zbornice Hrvaške.

Vsakemu sklopu predavanj je sledila diskusija, predstavili pa so se tudi sponzorji.

V zaključkih je bilo predlagano, da bi dali na spletne strani NSK in HKD (<http://www.nsk.hr/dogadjanja/skupovi/skupovi.html>) Power Point predstavitev predavanj, nadaljevanje mednarodnega sodelovanja, da se v osnovi zadrži dosedanja organizacijska shema, da se nameni malo več prostora za predstavitev posterjev in je dogovorjeno, da bodo 6. dnevi 22. in 23. aprila 2004 v Opatiji.

Violetta Bottazzo,
Informacijsko – knjižnični oddelek
Ministrstvo za finance

PREDSTAVLJAMO VAM

DIGITALIZIRANA ZBIRKA PORTRETOV ZNANIH SLOVENCEV IN DIGITALIZIRANI ZEMLJEVIDI SLOVENSKEGA OZEMLJA NA SPLETNIH STRANEH NUK-a

Preko spletnih strani NUK omogočamo za študijske namene in lastno uporabo dostop do dveh prestižnih podatkovnih zbirk, ki sodijo v sam vrh slovenske kulturne dediščine.

Zbirka portretov znanih Slovencev (<http://www.nuk.uni-lj.si/portretnazbirka/>) obsega več kot 900 fotografij in različnih upodobitev 90 pesnikov, pisateljev, znanstvenikov, glasbenikov, likovnih umetnikov, politikov ..., ki so se s svojimi deli vpisali v slovensko zgodovino. Medportreti so fotografije, razglednice, risbe in ostale različne upodobitve Ivana Cankarja, Frana Saleškega Finžgarja, Maksima Gasparija, Simona Gregorčiča, Riharda Jakopiča, Franceta Prešerna, Otona Župančiča in Josipa Vidmarja, če omenimo samo nekatera imena, brez katerih bi bila slovenska kulturna dediščina okrnjena.

Upodobitve so delo znanih slovenskih fotografov, kot sta bila Fran Vesel ali Josip Pelikan, reprodukcije originalov likovnih umetnikov, kot sta bila Rihard Jakopič, Božidar Jakac in še mnogih drugih.

Realizacijo projekta sta omogočila Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Zavod za odprto družbo.

Zemljevidi slovenskega ozemlja (<http://www.nuk.uni-lj.si/zbirkazemljevidov/>) prinašajo izbor 20 zemljevidov slovenskega ozemlja od prvih prikazov v Kozmografiji Sebastiana Münstra iz leta 1548 do znanega »Zemljovida slovenskih dežel in pokrajin« Petra Kozlerja iz 1853 leta. Jedro predstavljajo zemljevidi zgodovinsko osrednje slovenske dežele, vojvodine Kranjske.

Izbor dvajsetih zemljevidov je pilotni projekt celovite predstavitve starih zemljevidov slovenskega etničnega prostora iz Kartografska in slikovne zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice.

Projekt je potekal v sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije .

Renata Šolar,
NUK

26. DOLENJSKI KNJIŽNI SEJEM

Dolenjski knjižni sejem še zmeraj živi svoje polnokrvno in dinamično življenje. Šestindvajseti po vrsti je potekal od 12. do 16. maja 2003 v Galeriji Krke v Novem mestu. Kot že leta poprej so ga organizirali: KUD Krka, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto in Knjigarna Mladinske knjige Novo mesto.

Na sejmu je Knjigarna Mladinske knjige razstavila celotno produkcijo vseh slovenskih založb, vse knjižne novosti, ki so izšle med majem 2002 in majem 2003.

Knjigarna Mladinske knjige je kot leta poprej izdala spremni katalog sejma, letos je tudi izšla zloženka s programom sejmskih prireditev.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je na dolenskem knjižnem sejmu postavila dve knjižni razstavi: razstavo Družina Komelj v besedi in sliki je pripravila višja bibliotekarka Jadranka Zupančič, razstavo Iz zakladnice posebnih zbirk Boga Komelja pa bibliotekarka Darja Peperko Golob.

Med sejmom so potekale tudi zanimive predstavitve dolenskih knjižnic.

26. dolenski knjižni sejem je v ponedeljek, 12. maja, slavnostno odprl predsednik KUD Krka Mitja Pelko, v imenu Mladinske knjige Trgovina je spregovoril njen direktor Janez Gašperlin, v imenu Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pa predstavnik ministrstva Ciril Baškovič.

Prvi večer 26. dolenskega knjižnega sejma smo posvetili predstavitvi družine Komelj, ki je dala svojevrsten pečat Novemu mestu na različnih področjih: knjižničarstva, kulture, pesništva, raziskovalnega dela, publicistike, umetnostne zgodovine, spomeniškega varstva, računalništva, zavarovalništva.

Gostje večera so bili: prof. dr. Milček Komelj, dr. Miklavž Komelj, mag. Janez Komelj in Marina Komelj. Družino Komelj so predstavile: vodja matične službe, višja bibliotekarka Jadranka Zupančič, ki je večer tudi povezovala, vodja posebnih zbirk Boga Komelja, bibliotekarka Darja Peperko Golob, višja svetovalka pri Zavodu za varstvo kulturne dediščine Republike Slovenije, Območna enota Novo mesto, Marinka Dražumerič, ter likovna kritičarka in pesnica Tatjana Pregl Kobe.

Predstavljeni so bili: knjižničar, publicist in upravnik nekdanje Študijske knjižnice Mirana Jarca Bogo Komelj, njegova soproga izredno dejavna na področju zavarovalništva ga. Marina Komelj, dr. Ivan Komelj,

brat Boga Komelja, znani konservator in kastelolog, dr. Milček Komelj, sin Boga in Marine Komelj, uveljavljen umetnostni zgodovinar in kritik, mag. Janez Komelj, sin Boga in Marine Komelj, znani strokovnjak področju premoženjskih zavarovanj ter dr. Miklavž Komelj, sin Milčka Komelja in Nadice Šumi, znan umetnostni zgodovinar in eden od vidnejših mlajših slovenskih pesnikov.

Pričevanja članov družine Komelj so bila izredno zanimiva, polna iskrivih dovtipov, obilice raznolikega in poglobljenega znanja in doživljanja. Glasbeni del večera je virtuozno obogatila violinistka Maja Bevc.

V torek, 13. maja, je sledil večer poezije s pesnikom Alojzom Ihanom, avtorjem ene od trenutno najbolj prodajanih knjig, pesniške zbirke Salsa. Pogovor z odmevnim literatom in publicistom je vodila igralka in književna prevajalka Alenka Bole Vrabec.

V sredo, 14. maja, smo bili priča zanimivemu dogodku, književnemu večeru s pisateljem, novinarjem, urednikom Jožetom Hudečkom. Njegovo prozno ustvarjanje nam je približal dramaturg in gledališki kritik, dobri poznavalec in ocenjevalec slovenske sodobne literature, kritik Matej Bogataj. Bil je to večer žlahtne besede.

V četrtek, 14. maja, v dopoldanskem času, je na dolenskem knjižnem sejmu potekala knjižna čajanka za dedke in babice. Vodila jo je vodja oddelka za mladino v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto, Slavka Kristan. Zvečer pa je sledil literarni večer Literarnega kluba Dragotin Kette iz Novega mesta, ki letos praznuje 20. obletnico delovanja.

Sejem se je zaključil v petek, 16. maja, z medobčinskim srečanjem najmlajših literatov, ki ga je popestrila

gostja, mladinska pisateljica Janja Vidmar.

Letošnji 26. dolenjski knjižni sejem je bil veliko bolj dinamičen kot prejšnji. Na njem se je zvrstilo veliko več odmevnih prireditev in zanimivih gostov. Med novosti sejma sodi tudi predstavitev dolenjskih knjižnic, letos sta se s svojimi publikacijami, diapozitivi, filmom in s predstavitvijo svoje strani na internetu predstavili le dve: Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto in Valvasorjeva knjižnica Krško.

Vse prireditve sejma so bile, zlasti s strani šol, zelo dobro obiskane, kar potrjuje sloves in pomembnost dolenjskega kulturnega sejma ne samo za Novo mesto in Dolenjsko, ampak tudi širše, za celo Slovenijo.

Jadranka Matić-Zupančič,
Knjižnica Mirana Jarca
Novo mesto

NOVE PUBLIKACIJE

KNJIŽNA TIPOGRAFIJA

Monografija *Knjižna tipografija* je delo dr. Klementine Možina in je redka slovenska znanstvena literatura z grafičnega področja. V knjižnem delu je avtorica prvič v Sloveniji prikazala zaokroženo podobo zgodovinskega razvoja posameznih elementov knjige. Tako obravnava razvoj *pisave* z vsemi njenimi pojavnimi oblikami, razvoj *knjige*, od prvih zapisov na glinastih ploščicah preko današnje tiskane knjige do najnovejše oblike, to je elektronske knjige, in *tehnološki razvoj tiskarstva*. Osrednji del je namenjen raziskavi zgodovinskega razvoja knjižne tipografije v Zahodni Evropi. Navedeni in opisani so elementi tipografskega oblikovanja, ki vplivajo na podobo knjige in njeno usklajenost z vsebino. Podan je tudi zgodovinski pregled oblikovanja slovenske knjige in razvoja knjižne tipografije v Sloveniji. V knjigi so naštetih najpomembnejši tipografski oblikovalci od 15. do 19. stoletja in posebej oblikovalci 20. stoletja. Avtorica je delo zaključila s tipografskim terminološkim slovarjem, v katerem je s kratkimi razlagami predstavljenih 187 tipografskih izrazov v slovenščini, ki imajo dodane angleške in nemške prevode. Besedilo monografije je dopolnjeno s 133 ilustracijami.

Knjiga je razdeljena na pet poglavij in številna podpoglavja: Zgodovinski razvoj pisave (18 podpoglavij), Zgodovinski razvoj knjig (41 podpoglavij), Zgodovinski razvoj knjižne tipografije v Zahodni Evropi (13 podpoglavij), Tipografija v različnih sistemih stavljenja (5 podpoglavij) in

Zgodovinski pregled tipografskih oblikovalcev (9 podpoglavij). Šesto poglavje je namenjeno tipografskemu terminološkemu slovarju.

Monografijo *Knjižna tipografija* sta maja 2003 izdali Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, in Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, v zbirki BiblioThecaria. Založila jo je Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo. Izšla je s finančno pomočjo Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter s podporo podjetja Cetis, d. d.

Knjiga je velikosti 170 × 230 mm in obsega 302 strani. Cena izvoda je 2.500 SIT. Podrobnejše informacije dobite na Filozofski fakulteti, Oddelku za bibliotekarstvo, Aškerčeva ulica 2, Ljubljana, tel. št. (01) 241 13 70, in na Naravoslovnotehniški fakulteti, Oddelku za tekstilstvo, Snežniška ulica 5, Ljubljana, tel. št. (01) 200 32 00.

Naročilnica za knjigo je objavljena v prilogi.

OBVESTILO

VABILO NA TEČAJ »NORMATIVNA IN BIBLIOGRAFSKA OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA: ROKOPIšno GRADIVO«

Narava rokopisnega gradiva zahteva poseben način katalogizacije. Kljub številnim poskusom poenotenja pravil do tega ni prišlo, vsaj ne na tak način, kot pri monografskih, serijskih publikacijah ali zvočnih in video posnetkih ter v zadnjem času elektronskih publikacijah. Problem izhaja iz raznovrstnosti zapuščin, v katerih so lahko dela ali dokumenti v mnogih oblikah. Največkrat gre za avtografe in korespondenco, poleg tega pa lahko najdemo v njih denimo tuja dela, razno drobno gradivo, knjižno gradivo z avtorjevimi pripisi itd. Odločitev, kako bo določena zbirka urejena, je zato v veliko dvoumnih primerih prepuščena individualni presoji bibliotekarja.

Pri rokopisnem gradivu prehajajo v knjižnicah na uporabo računalniških podatkovnih baz kasneje, kot je sicer običajno, v povprečju 10-15 let. On-line katalogi so običajno oblikovani v skladu z tradicijo knjižnice in tipom gradiva, ki ga največ hrani, zato naletimo na najrazličnejše formate in standarde.

Narodna in univerzitetna knjižnica se je leta 2001 kot polnopravna članica vključila v projekt LEAF (Linking and Exploring Authority Files), ki je nastal z namenom povezovanja podatkov evropskih kulturnih dediščin. Globalni cilj je harmonizacija normativnih baz sodelujočih knjižnic in arhivov v sistem, ki bo uporabniku omogočal vpogled v fonde različnih rokopisnih

zbirk, ne da bi mu bilo potrebno pregledovati vsakega posebej. Temelji na predhodnem projektu MALVINE (Manuscripts and Letters Via Integrated Networks in Europe), ki povezuje bibliografske rokopisne baze. Eden izmed rezultatov projekta LEAF je Nukova normativna in bibliografska baza rokopisnega gradiva. Glede na veliko število partnerjev bo nudil sistem zelo širok spekter informacij s tovrstnega področja.

Na rokopisnem oddelku Narodne in univerzitetne knjižnice smo se odločili, da organiziramo tečaj oz. delavnico z naslednjo vsebino:

- splošne informacije o normativnih zapisih
- posebnosti normativnih zapisov pri rokopisnem gradivu
- bibliografska obdelava rokopisnega gradiva
- projekta MALVINE in LEAF (Nukova normativna in bibliografska baza za rokopisno gradivo)

Tečaj bo potekal 16. septembra 2003 v računalniški učilnici NUK. Namenjen je knjižničarjem in arhivistom, ki se ukvarjajo z rokopisnim gradivom. Tečaj izvajajo Mihael Glavan, Irena Kavčič in Matjaž Lulik. Prijavite se lahko do 8. septembra 2003 na izobraževalni oddelek NUK.

Rokopisna zbirka,
NUK

PRILOGI

1. V *prvi prilogi* objavljamo razpis – prijavnico za včlanitev v **Stepišnikov sklad**, ki deluje v okviru Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS.
2. V *drugi prilogi* objavljamo **naročilnico** za knjigo **Knjižna tipografija**, avtorice **dr. Klementine Možina**.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Sekcija za potujoče knjižnice
NUK, Turjaška 1
1000 Ljubljana

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
SEKCIJA ZA POTUJOČE KNJIŽNICE

STEPIŠNIKOV SKLAD

Stepišnikov sklad je spominski sklad, ki so ga ustanovili slovenski knjižničarji. Namen sklada je, da pospešuje razvoj in strokovno delo potujočega knjižničarstva.

Stepišnikov sklad ima individualne in kolektivne člane. V sklad se lahko vključijo tudi druge pravne in fizične osebe. Člani Stepišnikovega sklada s svojimi letnimi prispevki omogočajo njegovo delovanje oz. razvoj in strokovno delo potujočega knjižničarstva.

Upravni odbor sklada naproša tako posameznike kot njihove knjižnice, da pristopijo k članstvu in tako pomagajo, da bi Stepišnikov sklad uresničeval svoj namen.

Najnižji prispevek znaša v letu 2003 za individualne člane 1.000,00 SIT in za kolektivne člane 5.000,00 SIT.

Upravni odbor Stepišnikovega sklada

PRIJAVNICA ZA VČLANITEV V STEPIŠNIKOV SKLAD

Individualni član:

Ime in priimek: _____

Stalni naslov: _____

Zaposlen: _____

Datum: _____

Podpis _____

Kolektivni član

Knjižnica oz. ustanova: _____

Naslov: _____

Datum: _____

Žig in podpis odgovorne osebe: _____

Naslov Stepišnikovega sklada: **ZBDS, Sekcija za potujoče knjižnice, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana.** Tel.: 01 20 01 193, 01 58 613 09, E-mail: majdab@mb.sik.si

Transakcijski račun ZBDS pri Novi LB: **02010 – 0014608845**

Prosimo, pošljite izpolnjeno prijavnico na naslov:

Mariborska knjižnica, Majda Blagšič, Rotovski trg 2, 2000 Maribor

Filozofska fakulteta
Oddelek za bibliotekarstvo,
informacijsko znanost in knjigarstvo
Aškerčeva ulica 2
1000 Ljubljana

N A R O Č I L N I C A

Ustanova: _____

Ulica: _____

Poštna št.: _____

Kraj: _____

Odgovorna oseba:

Naročam _____ izvodov publikacije Klementina Možina: Knjižna tipografija, 302 str.
(Knjižna zbirka BiblioThecaria 13) Cena: 2500 SIT.

Datum:

Podpis: